

Hangende schijf is soms kansrijk

In deze rubriek zag u onlangs een kleine studie over gesloten klassieke standen, waarbij één van de spelers zich (vrijwillig) met een hangende schijf had opgezadeld.

Een voorbeeld van dergelijke posities ziet u in diagram 1, een partij tussen de legendarische Senegalese grootmeester Baba Sy tegen Jan Bom (WK 1960). We bekijken het spelverloop waar de Nederlander, met zwart, zojuist 34. 15-20 heeft gespeeld. Ik wees er vorige keer op dat de bedoeling van een dergelijke zet natuurlijk is het verhinderen van de ruil 34-30 (25x34) 39x30 door 20-25! Het gevaar zit hem in het feit dat, indien wit zich kan bevrijden uit het gesloten klassieke spel, zwart met een uiterst lelijke schijf op veld twintig blijft zitten. 35.31-26 07-11 36.48-42 03-09 Zwart moet wel deze kant op, op (03-08) zou immers volgen 42-37 (11-17) 37-31 (06-11) 27-22! (18x27) 31x22 en wit staat gewonnen. Na de tekstzet forceert wit voordelig spel: 37.34-30! 25x34 38.39x30 Nu mag zwart niet ongestraft (20-25) spelen wegens de combinatie 28-22! (25x34) 32-28! (23x21) 26x08 met op (18x27) winnend 08-03! Bom verdedigt zich echter zeer vindingrijk: 38. 09-14 39.30-25 12-17! Zonder

vrees voor 27-22 Maar ook de Afrikanen is creatief: 40.36-31! Zwart staat voor een dilemma. Na (17-22) 28x17 (11x22) 32-28! Et cetera zijn alle kansen aan wit. Het beste zwarte plan is (23-29)! Om na het logische 43-39 leerzaam naar remise te combineren via (17-21)! 26x17 (11x22) 28x17 (24-30)! 25x12 (13-18) 12x23 (19x48) = Bom besluit echter een dubieuze combinatie te nemen: 40. 17-21?! 41.26x17 11x22 42.28x17 23-28 43.32x12 13-18 44.12x23 19x26 45.17-12 16-21 46.27x16 26-31 47.12-08 31-36 48.08-03 36-41 49.03-26 41-46

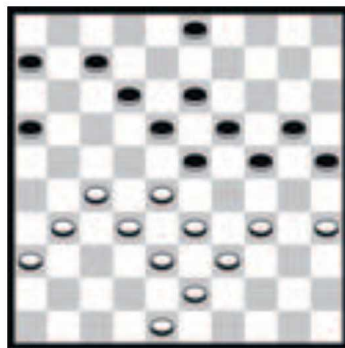

Diagram 1

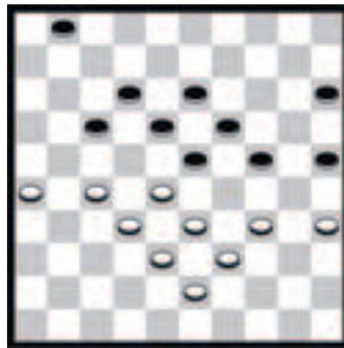

Diagram 2

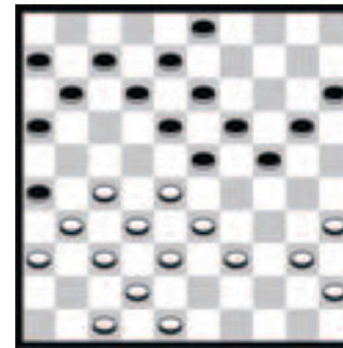

Diagram 3

50.38-33 14-19! 51.25x23 46x05 en Bom kwam met remise goed weg. Dat een dergelijke hangende schijf ook een uiterst hachelijke onderneming kan zijn bewijst diagram 2, uit de partij Peroti-Groeneveld (Nationale clubcompetitie 2004) Er volgde 40. 15-20!? 41.27-22! 18x27 42.32x21 23x32 43.38x27 13-18 44.33-28 18-23? [Een logische zet maar toch foutief. Zwart moet remise forceren middels (01-07) 39-33 en het bekende zetje (25-30)! 34x23 (18x49) waarna zowel de damafname als meteen 27-22 leiden tot een puntending] Na de partijzet is het afspel wonderwel vrijwel kansloos voor zwart: 45.39-33! 23x32 46.27x38 17-22 47.21-16! 12-17?

Alleen (01-07)! geeft hier nog remisekansen] Partij: 48.38-32!

19-23 49.32-27 22x31 50.26x37 1-7 51.43-38 7-12 52.38-32 en zwart gaf het op. Tot slot een voorbeeld, waar de hangende schijf juist wel weer tot succes leidt. Het is een prachtige overwinning van wijlen oud-wereldkampioen Andries Andreiko te-

gen S. Egorow (Toernooi van Yalta 1964). Vanuit het derde diagram ging Andreiko verder met 24. 20-25 25.40-34 03-09 26.48-43 15-20! 27.47-41 09-14 28.45-40 23-29 29.34x23 18x29 30.40-34 29x40 31.35x44 25-30! 32.27-22? Hier had wit moeten kiezen voor het hondsbrutale 28-23! (19x28) 32x23 met, nu de zwarte stelling in twee delen gesplitst is, gelijkwaardige stand. Na de tekstzet forceert zwart voordeel: 32. 12-18! 33.31-27? Opnieuw een fout. Wit had zich nog kunnen verdedigen via 44-40 (18x27) 31x22 met bijvoorbeeld het volgende spelverloop: (20-25) 36-31! (16-21) 40-34 (11-16) 31-27 (06-11) 34-29 (14-20) 29-23! (30-35) 23x14 (20x09) en zwart heeft licht voordeel. Het partijverloop luidde: 33. 07-12 34.44-40 20-25 [Sterk is ook (30-35)! Met op 39-34 (35x44) 33-29 (24x33) 28x50 (18-23)!+] 35.40-34

Nu is het definitief verloren voor wit. Meer verdediging geeft 40-35] Partij: 35. 14-20! Wit is strategisch volledig overklast. In plaats van opgeven volgde er nog: 36.34-29 19-23! 37.28x19 30-35 38.19x30 25x23 39.33-28 11-17! 40.22x11 16x07 41.28x19 13x24 42.32-28 35-40 en na al dit geweld van de geweldenaar gaf wit (eindelijk) op.